

Wat maakt vrouwen toch zo onzeker?

Viva vroeg het filosoof Marcel Zuijderland en Publiciste Myrthe Hilkens.

Uit een onderzoek vorig jaar bleek dat de vier woorden die vrouwen het liefst horen niet zijn “ik hou van je”, maar “wat ben je afgevallen.” Een opmerkelijke uitkomst. Je zou bijna denken dat vrouwen zich altijd dik en lelijk voelen, en pas kunnen geloven dat iemand van ze houdt als ze slank en mooi zijn. Nu zal het met de meeste vrouwen niet zo dramatisch zijn gesteld, toch voelen veel vrouwen zich vaak onzeker en ontevreden over hun uiterlijk.

Hoe komt dat toch? Volgens het feminisme is het allemaal de schuld van de media en commercie. Die bestoken meisjes en vrouwen dagelijks met hun onrealistisch en onbereikbaar schoonheidsideaal. Of ze willen of niet, zegt het feminisme, spiegelen vrouwen zich aan dat ideaal en voelen zich daardoor voortdurend ongelukkig met hun uiterlijk, ook al zien ze er nog zo goed uit.

Ik geloof daar niet in. Het schoonheidsideaal voerde namelijk ook voor het mediatijdperk al een terreurbewind uit. Vrouwen hebben zich sinds mensenheugenis in de meest onmogelijke bochten gewrongen om er mooier uit te zien. Waarom? Omdat vrouwen een man willen, en mannen haar uiterlijk heel belangrijk vinden. Hoe mooier je bent, hoe hoger de kans op een ideale man, en hoe makkelijker deuren naar de betere en gegoede milieus voor je opengaan. Kortom, vrouwen die hun best doen slank en mooi te zijn, hebben een punt, het loont. Dat is nooit anders geweest, en zal ook nooit anders worden.

Mooie vrouwen worden bovendien ook nog eens ‘beloond’ met gemiddeld 23 procent meer kinderen dan minder aantrekkelijke vrouwen. In evolutionaire termen spreek je van het reproductieve succes van schoonheid. Waarschijnlijk is dat succes een verklaring voor de wijdverbreide onzekerheid onder vrouwen.

Immers, onzekere en ontevreden vrouwen zullen altijd proberen er beter uit te zien dan eigenlijk mogelijk is. Maar ook al zullen ze nooit zo mooi worden als ze willen, ze zullen er wel beter uitzien dan vrouwen die niets aan zichzelf doen omdat ze tevreden zijn met hoe ze er uitzien. Die tevreden vrouwen zullen dus gemiddeld minder mooi zijn dan ontevreden vrouwen, en dan ook minder nakomelingen krijgen. Met als gevolg dat gedurende onze evolutionaire geschiedenis tevreden vrouwen in de minderheid raakten, en langzamerhand zijn verdrongen door hun ontevreden, maar wel mooiere concurrenten.

Dus dat is het dan? Vrouwen zijn erfelijk belast met aanleg voor onzekerheid en ontevredenheid, en daar moeten ze het maar mee doen? Natuurlijk niet. Zodra je ongelukkig wordt van hoe je er uitziet, besef dan goed dat je evolutionair geprogrammeerd bent om je zo te voelen, maar dat je daar niet onder hoeft te lijden. Je hebt het recht en de vrijheid om je goed te voelen over jezelf. Daarin ligt ook je kracht om te stralen, als mens en als persoon. Dat is de schoonheid die van binnenuit komt. De enige schoonheid waarvan je wel zeker kunt zijn en waarmee je altijd aantrekkelijk zult blijven.

Koester die schoonheid en “ik hou van je” zal je voortaan liever in de oren klinken.

Marcel Zuijderland, is filosoof en publicist. Hij schrijft onder meer voor nrc.next en Trouw.